

ותמהינן: וסבר רבי יהודה שללקות — לוקה מכל מקום?

והתניא, רבי יהודה אומר: בעל — לוקה, לא בעל — אינו לוקה!

אמר רב נחמן בר יצחק: מה שאמר רבי יהודה שלוקה מכל מקום, היינו מכת מרדות מדרבנן. אבל מדאורייתא באמת לוקה רק כשבעל.

א-10 רב פפא אומר: באמת בין אם בעל ובין אם לא בעל — לוקה. ומאי בעל לוקה לא בעל אינו לוקה דקתני התם — הכוונה היא לתשלום הממון, למאה סלעים, שמשלם דווקא אם בעל.

ותמהינן: וקרי ליה לממון "מלקות"?

ואמרינן: אין. אכן, פעמים שקוראים לממון — מלקות.

וראיה לכך, דהא תנן במסכת ערכין [כ א]: האומר חצי ערכי עלי [דהיינו, חצי ערכו הקצוב בתורה, שיש לכל אדם ערכים קצובים בתורה, לפי מספר השנים] — נותן חצי ערכו, כפי שאמר.

רבי יוסי ברבי יהודה אומר: לוקה, ונותן ערך שלם.

ולכאורה קשה: לוקה — אמאי? מאיזו סיבה עליו לקבל מלקות?!

ואמר רב פפא: הכוונה שלוקה בערך שלם, שלמרות שאמר "חצי ערכי עלי", חייב לתת כל ערכו.

ומוכח שלפעמים קורא התנא לחיוב ממון — מלקות!

ומאי טעמא של רבי יוסי ברבי יהודה, למה צריך לתת כל ערכו?

גזירה חצי ערכו — אטו ערך חציו. שאם נאמר שהאומר "חצי ערכי עלי" נותן רק ערך חציו, יבואו לומר שגם באומר "ערך חציי עלי" — יתן ערך חציו, ובאמת ערך חציו — הוי ליה כמעריך אבר שהנשמה תלויה בו, שהרי אינו יכול להתקיים ללא חצי גופו, וגבי ערכין נאמר "בערכך נפשות", ולמדים מזה שהמעריך אבר שהנשמה תלויה בו — נותן כל ערכו.

תנו רבנן: מה שכתוב במוציא שם רע: "וענשו אותו מאה כסף" — זה ממון.

ומה שכתוב: "ויסרו אותו" — זה מלקות.

והוינן בה: בשלמא מה שאמרנו ש"וענשו" — זה ממון, מובן, דכך כתיב בפירוש: "וענשו אותו מאה כסף, ונתנו לאבי הנערה".

אלא זה ש"ויסרו" זה מלקות — מנלן?

אמר רבי אבהו: למדנו "יסרו" שכתוב כאן — מ"יסרו" שכתוב בבן סורר ומורה.

ולמדים "יסרו" שכתוב בבן סורר ומורה — מ"בן" שכתוב עמו, וזה מלמדנו שאף כאן, במוציא שם רע, שכתוב בו "ויסרו" — בן עמו.

משום שאם כן, לא היה לו לשנות לשון "אינו לוקה", הואיל ומדרבנן מיהא לקי. עיי"ש שהאריכו עוד.